

750 km-rel bővül az ivóvíz- és csatornarendszer

Újabb fejlesztéseket terveznek

Illusztráció

Fotó: Aquaserv Rt.

Nemrég közzétette a marosvásárhelyi regionális vízszolgáltató, az Aquaserv Rt., hogy benyújtották az Európai Projektek és Beruházások Minisztériumához azt a megvalósíthatósági tanulmányt, amely-

nek alapján – uniós támogatással – újabb ivóvíz- és csatornarendszer-fejlesztési beruházást valósítanak meg.

Vajda György

A beruházás értéke kb. 170 millió euró, aminek köszönhetően 140 településen kiépül a hálózat, több fővezeték is lefektethetnek a rendszert működtető felszerelésekkel, berendezésekkel együtt, ami összesen 750 km vezeték

(Folytatás a 6. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Ismét ülésezett az Agrárakadémia

Egyéves megszakítás után szombaton kilencedik alkalommal szervezte meg az Agrárakadémiát a Maros megyei Ifjúsági Egyeztető Tanács a Nyomáti-tetőn, a Kovács-farmon, ahol mintegy félszáz megyebeli gazda találkozhatott ismét, illetve hallhatott első kézből származó információkat az ideai várható lehetőségekről és nehézségekről.

4.

Harminchétféle kezel és gyógyít hozzáértéssel és türelemmel

Dr. Hegedüs Ella 1984-ben fejezte be tanulmányait a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Általános Orvosi Karán. Gyakornokként a resicai és bákói kórházakban dolgozott, majd az igazi orvosi hivatás gyakorlását a Bákó megyei Oncești nevű faluban kezdte. Később Maros megyében folytatta a gyógyítást, Mezőgerébenesen, Szentpálon, Székelyhodoson, Nyárádszeredében. 1999-től Marossárpatakon családorvos.

10.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plastik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Vizsga előtt

Benedek István

Az utóbbi hetekben a nemzetközi hitelminősítők nyilatkozatait a politikai érdekeinek megfelelően kozmetikázva igyekezett bizonyítani a kormányfő, hogy a nemzetközi intézmények és a befektetők bíznak kabinetjének gazdaságpolitikájában. Pedig e bizalom szempontjából igazán fontos vizsga csak most kezdődik.

E héttől a hónap végéig zajlik a Nemzetközi Valutaalap éves országjelentésének tárgyalási folyamata. Az intézmény küldöttsége tárgyal a kormányzat, a jegybank, az üzleti és a civil szférák képviselőivel, majd készít egy jelentést, aminek a következtetéseit nyilvánosan is szokta ismertetni.

Az erről szóló nyúlfarknyi hírügynökségi anyagban, amelyet változatlan formában hozott le szinte minden virtuális médiatestvé, azt emelik ki, hogy a folyamat virtuálisan zajlik. Ez tényleg újdonság, csak épp teljesen lényegtelen. Ami jóval érdekesebb, az az, hogy a valutaalapi szakik először tárgyalnak ilyen szinten a jelenlegi kormánnyal, illetve az országot már másfél éve vezető liberális kormányzattal is. Tavalay nem készült ilyen országjelentés, mert a járványhelyzet miatt a szakértők és a politikusok is a tűzoltással voltak elfoglalva a többhetes felmérés és elemző folyamatok helyett.

Ez a jelentés fogja pontosabban megmondani, mennyire (Folytatás a 3. oldalon)

Kilencedik alkalommal szervezték meg Ismét ülésezett az Agrárakadémia

Egyéves megszakítás után szombaton kilencedik alkalommal szervezte meg az Agrárakadémiát a Maros megyei Ifjúsági Egyeztető Tanács a Nyomáti-tetőn, a Kovács-farmon, ahol mintegy félszáz megyebeli gazda találkozhatott ismét, illetve hallhatott első kézből származó információkat az idej várható lehetőségekről és nehézségekről.

Gligor Róbert László

A szeles, hűvös idő miatt félíg nyitott fészerbe ültek be az érdeklődők előadást hallgatni, de amint a nap előbújt a felhők mögül, a szabadterinek szervezett rendezvény vissza is költözött a természetbe, és senkit nem zavart az, hogy állva kellett tartania vagy hallgatnia az előadást, vagy válaszolnia a felmerülő kérdésekre.

Kovács Sándor házigazda és Karácsony Károly nyárádgálfalvi polgármester üdvözlő szavai után Péter Ferenc megyei tanácselnök fejezte ki örömét, hogy végre ismét

Dr. Barabási Antal Szabolcs mezőgazdasági államtitkár

utóbbi időszakban akár 90%, az elkövetkezőkben pedig akár 70% is lehet a pályázati támogatások aránya. Voltak ugyan kudarcok is, ezért hangsúlyt kell fektetni a pályázati és a menedzsment-szaktanácsadásra is – emelte ki.

Meghosszabbította a kormány a pályázati lehetőséget azoknak a fiatal gazdáknak, akik külföldről hazatérve ebben az ágazatban szeretnének tovább dolgozni, júliusban pedig megjelennek a terméfeldolgozó gazdaságok támogatásáról szóló 4.1. és 4.2. pályázati kiírások is. Ehhez viszont rendezni kell a telkek tulajdonjogát – hívta fel a figyelmet a szakpolitikus.

Kolcsár Károly parlamenti képviselő az értékesítési láncok kialakításának szükségességéről beszélt a gazdáknak, illetve arról, hogy az állam miként kellene a helyi termelőket elő-

térbe helyezze a nagy üzletláncok politikájával szemben. A hazai gazdaságokból hiányzik a technológia, ezért magasak a termelési költségek, ennek megoldása mellett segíteni kellene az öko- és bio-termesztésre való átlátsást, viszont tudatosítani kell a fogyasztókban, hogy hazai termékek vásárlásával a hazai gazdaságot és gazdát támogatják. „Szabad a piac, de a kiskapukat be kell zárni” – hangsúlyozta a politikus, reagálva azokra a felvetésekre, miszerint az üzletláncok külföldről behozott alapanyagokból gyártanak bizonyos termékeket, majd a „román termék” és „romániai termék” megnevezéseket felelőtlenül használva megtévesztik a tudatos vásárlót is.

Göröngyös az út

Az interaktívra vált szabadtéri beszélgetésen a gazdák a politikusok segítségét kérték a „hegyvidéki törvény” átdolgozásában, hiszen ez sokszor nem segíti az amúgy is hátrányos földrajzi övezetben levő közösségeket. Felvetődött, hogy a gazdák időben hozzák a polgármesteri hivatalok tudomására, hogy hol szeretnének mezőgazdasági beruházásokat eszközölni, hogy ezek a helyek belterületként kerüljenek be az épp most készülő általános területrendezési tervekbe (PUG). Törvénykezdeményezés is született, hogy a külterületeken végzett mezőgazdasági beruházások esetén ne legyen szükséges a részletes övezeti terv (PUZ), amelynek elkészítése és jóváhagyása sok időt és pénzt igényel a gazdától.

Fazakas Miklós, az RMGE Maros szervezetének elnöke egy Maros megyei agrár egyeztető kerakasztal szükségességére hívta fel a figyelmet, ugyanis a gazdáknak megvannak a sajátos problémáik; vannak szakemberek is, de nincs fórum, ahol ezeket a kérdéseket meg lehetne vitatni, meg lehetne szövegezni, és eljuttatni az agrárpolitikai szakértőknek.

Parajdi Borbála, egyik pályázati iroda ügyvezetője az aktuális és kilátásban levő pályázati lehetőségeket ismertette. A hazatelepülő fiatal gazdák támogatására 50 ezer euró igényelhető, ami 100%-os tá-

Nagy Géza és családja kis húsfeldolgozót üzemeltet Csikmindszenten

mogatót jelent, míg a terméfeldolgozást segítő 4.1. és 4.2. kiírások akár 1,5 millió euróig mehetnek el, de ezek csak 50%-os támogatást jelentenek, tehát komoly saját erőforrás nélkül nem vitelezhettek ki, míg a banki vagy a kis- és közepes vállalkozásoknak szánt kölcsönökhöz is igen nehezen lehet hozzájutni, nem beszélve egyéb feltételekről, mint a jogi személyiség megléte – hívta fel előre a nehézségekre és a csapdákra a gazdák figyelmét a szakember.

Vannak még lehetőségek

Bordi-Kacsó Zsolt Attila, a Maros Megyei Mezőgazdasági Kifizetési és Intervenciók Ügynökség igazgatója a mezőgazdasági támogatások helyzetéről szövegezte a gazdáknak, akik egy Hargita megyei kisgazdaság terméfeldolgozóját is megismerhették. A csikmindszenti Nagy Géza és családja saját és háztáji gazdaságokban nevelt sertéseket dolgoz fel a tíz év alatt önerőből kiépített egységben, a közel 40-féle terméket autós mozgózlet révén értékesíti a környéken, így 12 személynek nyújt megélhetést.

A rendezvény végén a házigazda Kovács Sándor farmját is megismerhették a vendégek: a gazda belicei, hosszú szőrű juhot tenyészt, állományát 700 fejőállat és ugyanennyi bárány teszi ki, mintegy 160 hektár saját és 30 hektár bérelt területet használ, amelynek háromnegyede legelő, a többin a téli takarmányt termeli meg.

Mintegy félszáz gazda és érdeklődő érkezett az idej Agrárakadémiára

találkozhattak a gazdák, hiszen az Agrárakadémia egy fontos megyei kezdeményezés, ahol a termelők tapasztalatot tudnak cserélni, és tanulni lehet, újdonságokat hallani a pályázati lehetőségekről. A megyei önkormányzat a lehetőségeihez mérten segíti a gazdatársadalmat, de inkább az önkormányzatokat tudja támogatni, hogy falvaink élhetőbbek legyenek, ahol a fiatalok megtalálják számításaikat. A tapasztalat azt mutatja, hogy a mezőgazdaság egyre több megélhetési lehetőséget biztosít, és remélhetőleg egyre több fiatal fogja ezeket a szakmai találkozókat igényelni, továbbá pályázni és erős mezőgazdasági vállalkozásokat vezetni. A mezőgazdaság az ország fenntartható gazdaságának egyik alappillére, és Maros megye örvendően fejlett mezőgazdasággal rendelkezik, az országelsők között van. A járvány talán a mezőgazdaságot érintette a legkevésbé negatívan, és fontos, hogy a gazdák továbbra is meg tudják termelni a társadalomnak szükséges élelmiszert – taglalta a megyei önkormányzat vezetője.

Fel kell készülni az önállóságra

Dr. Barabási Antal Szabolcs, a mezőgazdasági minisztérium államtitkára a sajtónak nyilatkozva elmondta: jelenlétével segíteni szeretne a Maros megyei gazdáknak, hogy a hamarosan megnyíló pályázati forrásokra minél több kérelmet nyújtsanak be, hiszen most nagyobb összegek állnak a rendelkezésükre. A gazdaságok helyzete nem nevezhető rózsásnak, amihez a tavalyi aszály és a járvány is hozzájárult, ezért most a gazdáknak ki kell használniuk a pályázati lehetőségeket, hiszen ha most nem fejlesztenek, az meglátszik majd a farmok helyzetén. Márpedig az Európai Unió előbb-utóbb el fogja engedni a romániai gazdák kezét, azaz támogatások nélkül, önállóan is élniük kell, és fel kell venniük a piaci versenyt a már stabil, többgenerációs nyugati gazdaságokkal.

A gazdáknak tartott előadásában az államtitkár mindenkit pályázásra buzdított, hiszen az Európai Unión belül sosem voltak olyan kedvező lehetőségek Románia számára, az

Érdekes és kényes kérdéseket egyaránt megvitattak a szakemberek és a gazdák

35. OTDK

Biológiaszekció a kincses városban

Az Országos Tudományos Diákköri Konferencia biológiaszekcióját idén a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem és a Kolozsvári Magyar Diákszövetség szervezte meg május 3. és 6. között. Az OTDK ezen szekciója először hagyta el Magyarországot, Kolozsvár pedig másodszor kapott lehetőséget arra, hogy megszervezze az országos rendezvényt, amely idén, a járvány miatt, az online térbe költözött. Azonban ennek ellenére is 162 diák vett részt az eseményen.

Nagy-Bodó Szilárd

A 35. OTDK biológiaszekciójáról *Hatos Attilát*, a KMDSZ elnökét kérdeztük.

– *Hogyan kell elképzelni egy OTDK-t?*

– Az Országos tudományos diákköri konferenciák, akárcsak a kisebb tudományos diákköri

konferenciák, külön szekciókra vannak osztva. A fő különbség az, hogy az OTDK-ra azok a diákok juthatnak ki, akik a Kárpát-medence bármely TDK-ját megnyerték az adott szekcióban. Kolozsváron zajlott a 35. Országos Tudományos Diákköri Konferencia biológiaszekciója, ezen azok a diákok vehettek részt, akik valamilyen biológiához köthető tudományos diákköri konferencián nevezési lehetőséget kaptak a zsűritől. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy ez a nyerteseknek szól.

– *Programok és előadások tekintetében miben különbözik ez egy hagyományos TDK-tól?*

– Az Országos Tudományos Diákköri Konferencia 2015-ben volt először különben, és akkor is Kolozsváron szervezték meg. Ekkor a fizika-földtudományok és matematikaszekciót szervezték meg a kincses városban. Ez abban volt más, hogy akkor egy hétig a diákok Kolozsváron voltak, és az akkori szervezők rengeteg extraprogrammal

készültek. Idén csak az online térben tudtuk megszervezni, de próbáltuk a számítógépeken keresztül is eljuttatni a kolozsvári hangulatot és a városhoz kapcsolódó egyetemi életérzést. A szakmai előadásokon kívül erre is nagy hangsúlyt fektettünk. Ezért voltak például online Kolozsvár-túrák, de reggeli tornával is készültünk, amit egy kolozsvári tornász vezényelt le. Mindenképpen törekedtünk arra, hogy bemutassuk a város hangulatát és a KMDSZ-t is. Továbbá voltak beszélgetések kolozsvári biológusokkal.

– *Beszélhetünk TDK-ról, ETDK-ról (Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia) és OTDK-ról. Ez a növekvő sorrend?*

– Az ETDK és a TDK ugyanazt a helyet foglalja el a képzeletbeli ranglétrán. Mindössze itt Erdélyben nevezzük az ETDK-t ETDK-nak. Ez lényegében ugyanaz a TDK, csak hozzáadunk egy erdélyi előtagot, ezzel is hangsúlyozva, hogy ez Erdélyről és az itteni diákokról szól. Azonban ez is pont olyan TDK, mint például a magyarországi Semmelweis Egyetem TDK-ja, ugyanabban a kategóriában vannak.

– *A biológiaszekció először került ki Magyarországról, és először jutott el Erdélybe, Kolozsvárra. Mekkora kihívás volt elhozni az eseményt?*

– Óriási megtiszteltetés, hogy 2015 után ismét a Babeş–Bolyai Tudományegyetem és a KMDSZ szervezhet meg egy országos TDK-szekciót. Nagy lehetőség, de egyben nagy kihívás is. Az OTDK–Országos Tudományos Diáktanács–és az OTDK szervezőcsapata bízott a szakmai tudásunkban, így ismét lehetőség volt arra, hogy Kolozsvár rendezzen OTDK-t. Természetesen az is közrejátszott, hogy a 2015-ös esemény az egyik legjobb (ha nem a legjobb) OTDK volt, ezzel pedig kiérdemeltük a bizalmat. Viszont talán a legnagyobb kihívást az online tér jelentette, hiszen egy teljesen más struktúra kellett létrejöjjön, és a kiegészítő programokat, valamint a szakmai programokat úgy

Online zajlik az esemény

kellett összeegyeztetni, hogy az érdeklődést folyamatosan fenntartsuk. Továbbá a technikai háttérből is a legtöbbet kellett kihozni, ami még így sem tudta elérni a fizikai jelenlét szintjét.

– *Mi az Országos Tudományos Diáktanács feladata?*

– Tagjai felügyelik az OTDK működését. A helyzet külön szépsége, hogy a kolozsvári OTDK-t diákok szervezik diákoknak, természetesen a Babeş–Bolyai Tudományegyetem is közreműködik. Lehet, hogy nem hangzik nagy dolognak, viszont ez az erdélyi szervezés egyik transzilvánikum, hiszen Magyarországon és mindenhol máshol a Kárpát-medencében a tanárok, egy szakmai stáb szervezi ezeket a rendezvényeket.

– *A TDK nyeresége az, hogy ki lehet jutni az Országos Tudományos Diákköri Konferenciára. De mi az OTDK nyeresége?*

– Elsősorban nagyon nagy szakmai elismerés. Rengeteg lehetőség van a szakmában való elhelyezkedésre vagy akár szakmai publikáci-

óra. Emellett természetesen pénzjutalomban is részesülnek a nyertesek, de ez csak a kisebbik elismerés. Inkább a szakmaiság, a publikáció, valamint a pluszpontok – amelyeket különböző felvételiken lehet felhasználni – jelentik az igazi nyeresémet.

– *Hogyan tovább, avagy a jövőre nézve is tervezitek, hogy a kincses város adjon otthont különböző OTDK-szekcióknak?*

– Az OTDK-t két évente szervezik meg. Kolozsvár 2019-ben kapta meg a lehetőséget, hogy 2021-ben megszervezhesse a mostani OTDK-t. 2023-ban nem lesz OTDK Kolozsváron, viszont lesz Marosvásárhelyen, a Sapientia Tudományegyetem Informatika Kara fogja szervezni. Remélhetőleg 4 év múlva, 2025-ben ismét megkapjuk a szervezés lehetőségét, de ez még annyira távlati cél, hogy még csak reménykedünk, de hisszük azt, hogy megvan Kolozsváron az a szakmaiság, az a háttér és az a tudományos élet, hogy 2025-ben ismét számíthatunk arra, hogy OTDK-t szervezzünk.

Hatos Attila, a Kolozsvári Magyar Diákszövetség elnöke

Ősbemutató volt a Yorick Stúdióban

Lázadni veletek akartam

Ősbemutatónak adott otthont csütörtökön délután 6 órakor a várbeli Mészárosok bástyája: a Yorick Stúdió itt, a székhelyén mutatta be legutóbbi produkcióját – Bódi Attila *Lázadni veletek akartam* című regényét Barabás Olga alkalmazta színpadra, ezt az előadást tekinthették meg (végre nem csak online!) az érdeklődők.

A történet a Ceauşescu-diktatúra utolsó heteiben játszódik. Ennek a reménytelen időszaknak a legmélyebb és legsötétebb bugyrait mutatja meg nekünk a szerző, a legérzékenyebb korosztályon, a kamaszok szemén keresztül.

Három érettségi előtt álló fiú az élet szükségessége ellen lázadva rendszerellenes akciókba kezd. Noha a lázadónak született Péter, a hatalom és barátai között öröklődő, konformista Zoli és az egész világgal, benne saját magával is békétlenségben élő Aron indítékai egészen eltérőek, a kezdeti sikerek mámorítóan hatnak mindannyiukra. Harminc évvel később egy osztálytalálkozó alkalmával kell szembenézniük tetteik valódi következményeivel.

30 év után, amikor egyre inkább elhalványul az akkori történelem tapasztalata, egyre kevesebb embert érdekel az, hogy mi miért történhetett meg, és annak mi a következménye, nagyon fontos ismét beszélni erről. Felidézni, mesélni, gondolkodni róla. Tükröt tartani – olvashatjuk a produkció beharangozójában. Az előadás létrejöttét az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Bethlen Gábor Alap támogatta.

Szereplők: *László Csaba, Sebestyén Ábá, Szász Csaba*. Zeneszerző: *Cári Tibor, Szász Csaba*. Díszlet- és jelmeztervező: *Sós Beáta*. Operatőr: *Komesz Szilvia e.h.* Rendezőasszisztens: *Talán Vanda e.h.* Rendező: *Sebestyén Ábá*.

A további előadások egyeztetés alatt állnak, de Sebestyén Ábá elárulta, május folyamán látható lesz még a produkció, amelyre a helyek korlátozott száma miatt a jegyvásárlás előjegyzés alapján történik a 0755-388-876-os telefonszámon. Amint értesülünk a soron következő előadások időpontjairól, közölni fogjuk őket. (*Kn.b.*)

Fotó: Sós Beáta

Újabb fejlesztéseket terveznek

(Folytatás az 1. oldalról)

jelent, és közel 40.000 fogyasztót csatlakoztatnak a vezetékes ivóvízhálózathoz és a lefolyórendszerhez.

Ezen belül több tíz klórozóállomást, szivattyúházat és ivóvíztartályt is építenek majd. A tervről Takács Elek közgazdással, az Aquaserv Rt. gazdasági igazgatójával beszélgettünk.

– Folyamatos építkezésnek köszönhetően az Aquaserv Rt. számos külföldi támogatású beruházást valósíthatott meg, amelyekről évek óta beszámolunk. Elég, ha a marosvásárhelyi ivóvíztelep vagy a szennyvíztisztító állomás korszerűsítését említjük, ugyanakkor, amióta regionálissá vált a szolgáltató, ha nem is megfelelő ütemben, de fejlődik, megújul a megyei hálózat is. Miként illeszkedik be a szóban forgó projekt ebbe a folyamatba?

– Az Aquaserv Rt. – mint megyei ivóvíz- és csatornarendszert üzemeltető vállalat – a rendszerváltást követően, már az 1990-es évektől folyamatosan készített és nyert nemzetközi finanszírozású pályázatokat. Két évtizedig kizárólag a városi rendszert fejlesztette. 2007-ben az Aquaserv átvette a szolgáltatást a megye több városában, majd 2008-ban a korábbi megyei vállalatától, a SURM-tól a vidéket is. 2010-ben indult az a nagyszabású, új környezetvédelmi (POS Mediu 2007-2013) EU-s projekt, amelynek alapján a tízezernél több lakosú települések infrastruktúráját fejleszthették az EU-s szabványoknak megfelelően. Ezt a projektet 2015-ig le kellett volna zárni, azonban különböző okok miatt a határidőket kitoltuk, és reméljük, hogy 2022-ben sikerül lezárunk. Ebbe a tervbe stratégiai beruházásként beke-

Takács Elek

rült és megvalósult a mezőségi fővezeték cseréje (Mezőszabad és Mezősármás között), megépült a Mezőbánd felé irányuló és Mezőpanitot is ellátó, illetve a nyárádmonti fővezeték is. Az EU 2014–2020-as finanszírozási ciklusában lehetőség nyílik a 2000–10.000 lakosú települések infrastruktúrájának fejlesztésére is.

– Milyen fázisban van a legújabb pályázat?

– Gyakorlatilag benyújtottuk a műszaki, gazdasági dokumentációt az Európai Projektek és Beruházások Minisztériumához. Itt a szakértők átvizsgálják, majd továbbküldik az

Európai Bizottság szakhatóságához. Mindkét helyről újabb adatokat, pontosításokat kérhetnek, illetve kérdéseket tehetnek fel. Miután ezeket tisztázzuk, a véglegesített pályázatot előterjeszhetjük a finanszírozásra, majd a döntést követően foghatunk hozzá a kivitelezéshez. Azt tudni kell, hogy igen szigorú szabályok mentén lehet elkészíteni az ilyen nagyszabású pályázatokat. Az alapos gazdasági, műszaki előtanulmányok elemzik ezek hatékonyságát. Például azt is előírják, hogy a települések milyen távolságra kell legyenek egymástól azért, hogy részei lehessenek a finanszírozásnak, vagy mekkora lehet az egy főre eső beruházás értéke. A tervezési folyamat 2019 szeptemberében indult, az előtanulmányt az idén februárban véglegesítettük. Időközben adatokat gyűjtöttünk és írtunk össze, majdnem minden településen terepszemlét tartottunk, opcióanalíziseket végeztünk, hiszen nem mindegy, hogy milyen terepen végezzük el a munkát, hány főszolgáltatói (gáz, villany) hálózatot kell kikerülni, mennyi utat, vasutat és egyéb akadályt kell kikerülni, és még azt is figyelembe vettük, hogy adott esetben Natura 2000-es természetvédelmi területen kell haladni, ugyanakkor be kell tartani a műemlékvédelmi szabályokat is. Az egyik elv az volt, hogy amennyiben lehet, a meglévő hálózatokhoz kell csatlakoztatni az újat, ezért került be annyi szivattyúház, bekötés, át-emelő állomás és egyéb olyan berendezés, amely segíti majd az ivóvíz- és szennyvízszállítását. Kilátásba helyeztük egyes meglévő víztelepek bővítését is. Például a Görgény völgyében levő településeket arra a fővezetékre csatlakoztatjuk, amely a szennyvizet a szárszégeni telepre szállítja. Panit zónájából a szennyvizet a marosvásárhelyi telepre szállítjuk. Marosvásárhelyről látjuk el ivóvízzel Nagyernyét, Mezőpanit községet. Teljesen új elosztórendszerek épülnek ki a Nyárádmunte falvaiban, új fővezeték és elosztórendszerek lesznek a Kis-Küküllő mentén Dicsőszentmárton és Gyulakuta között, Marosludastól Mezőgerebenes, Mezősály irányába, és lesz egy vonal Segesvár–Dános felé is. A terv keretében kiépülnek az elosztóhálózatok is a településeken, ami azt jelenti, hogy az ivóvizet bevezetjük a házak előtti aknáig, és a mérőműszereket is felszereljük a fogyasztóknak. Például a Nyárádmenten kilenc községben (49 falu) 195 km hálózat épül ki.

– Mennyibe kerül a beruházás, és hogyan oszlanak meg a költségek?

– A projekt összértéke 170 millió euró, ebből az Aquaserv Rt. önrésze 6%, az önkormányzatok hozzájárulása 1,86%. A községek közötti szállítóvezetékek önkormányzati hozzájárulását a megyei tanács állja, ami szintén elenyésző. A lakosok nem kell fizessenek, csak az aknától a házig vezető, saját

hálózatuk kiépítéséért. Ha a közművesítésnek köszönhetően megváltozik a település rangsorolása, és más adósávba kerülnek az ingatlanok, ez helyi önkormányzat dolga. Azt tudni kell, hogy egy olyan településen, ahol van vezetékes ivóvíz és csatornarendszer, magyarul közművesítés, ott értékesebbek lesznek az ingatlanok, jönnek a beruházók, szóval mind a magánszemélyek, mind a közösség számára fontos az ivóvíz- és csatornahálózati beruházás. Hogy mennyi lesz a szolgáltatás ára? Arról jelenleg korai beszélni. Egyelőre csak annyit mondhatok, hogy az eddig üzembe helyezettékhöz hasonló. Ami még ennél is fontosabb, hogy a Mezőségen jelenleg kevés az ivóvízkészlet, és több községben a talaj szennyezettsége miatt rossz a kútvizek minősége. Ez a beruházás ezeket a gondokat is rendezi.

– Változhat-e az elbírálás során a beruházás értéke?

– Igen, de nem sokat. Figyelembe kellett vennünk a költségvetéskor, hogy 1250 eurós beruházásra számíthatunk (a szolgáltatásban részt vevő potenciális lakosonként) az ivóvízhálózat és 2500 euróra fejenként a csatornahálózat-fejlesztésre. Ezekbe a költségekbe „bele kellett férni”. Persze a terepviszonyoknak megfelelően módosulhatnak a műszaki megoldások, hiszen engedélyeket kell kérni az úthálózat-kezelőtől, az erdőtulajdonosoktól, a vasúttól, a műemlékvédő hivataltól, és ezeknek függvényében lehet, hogy hosszabb lesz valamivel a betervezett hálózat, de ez nem módosíthatja nagyon a költségeket. Ezek mind tisztázódnak a pályázat ellenőrzése alatt, és amikor a döntés megszületik, akkor a végleges értéket is tudjuk.

– Mi a következő lépés?

– Várhatóan, tapasztalataink szerint, a jövő év közepéig elhúzódik a finanszírozási szerződés aláírása. Akkor válik biztosra, hogy mennyi pénz áll a rendelkezésünkre, és csak ezt követően lehet meghirdetni a versenytárgyalásokat a kivitelezők kiválasztására. A kivitelezési határidő öt-tíz év. Ez függ az építőcégektől, miként jelentkeznek a versenytárgyalásra stb. A jelenlegi projektünket is 2011-ben indítottuk el, és remélem, hogy 2022-ben lezárjuk. Akár 2030-ig is eltarthat, ameddig ezeket a munkákat befejezzük, és a projektet lezárhatjuk. Gond van az építőcégekkel; Temesváron is nehezen kaptak kivitelezőket, Kolozsváron is többször újralicitaltak.

– Van-e prioritási lista, aminek alapján eldöntik, hogy hol kezdik el a munkálatokat?

– Azon igyekszünk, hogy minél több munkafrontot nyissunk meg. Ahogy a konzulencia elkészül a feladatfüzetekkel, meghirdetjük a licitet. Két fő elsődlegességet kijelöltünk. Az egyik a Marosludas–Mezőmehes–Mezősály irányába tartó fővonal és elosztórendszer, hiszen ott nincs ivóvízforrás, utána pedig a nyárádmonti hálózatbővítés. Ott megvan már a fővezeték, és csak a fogyasztókat kell bekötnünk, minden feltétel adott, hogy teljes gözzel hozzálassunk a munkához.

– Hogyan fog működni a szolgáltatás?

– Ezt is elképzeltük. Gyakorlatilag 750 km-rel bővül a hálózatunk, ami megduplázza azt, amink van. A fogyasztókat illetően csupán a jelenlegi egyharmadával lesz több, ami 40.000 potenciális lakost jelent. Valószínű, hogy a dicsőszentmártonihoz hasonló alegységeket kell létrehozni, amely biztosítja a működtetést, karbantartást az adott kistérségekben, de erről még korai beszélni. A pályázatban finanszírozzák az automatizált rendszerek távfelügyeleti rendszerének kialakítását is, ettől is függ, hogy ha elkészül a hálózat, akkor milyen belső strukturális, személyzeti átalakítást kell végezzünk. Ugyanakkor szintén a pályázat biztosít arra is lehetőséget, hogy a karbantartáshoz szükséges gépeket, eszközöket, járműveket is vásároljunk, és természetesen a fogyasztásmérőket is megvegyük, így „kulcsrakész”, EU-szabványoknak megfelelő rendszert adhatunk át a fogyasztóknak.

Harminchét éve kezel és gyógyít hozzáértéssel és türelemmel

– Beszélgetés dr. Hegedüs Ella családorvossal –

Dr. Hegedüs Ella 1984-ben fejezte be tanulmányait a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Általános Orvosi Karán. Gyakornokként a resicai és bákói kórházakban dolgozott, majd az igazi orvosi hivatás gyakorlását a Bákó megyei Oncești nevű faluban kezdte. Később Maros megyében folytatta a gyógyítást, Mezögerebenesen, Szentpálon, Székelyhodoson, Nyárádszeredában. 1999-től Marossárpatakon családorvos.

Berekméri Edmond

– Mindig orvos akart lenni?
– Igen, az elhatározás a tanító néni kérdésére már első osztályos koromban megfogalmazódott.
– Miért választotta az orvosi pályát?
– Fiatalon még úgy éreztem, hogy a legnemesebb és legemberesebb misszió a földi világon a gyógyítás. Akkoriban az orvost is egy ideális, hibátlan, tehetséges, nagy tudású embernek láttam.
– Az elmúlt években sokféle emberrel, betegséggel találkozhatott az orvosi rendelőben. Milyen betegségek jellemzőek településükön?

– A mai modern embertípusok nagyon különböznek a múlt generációk halandóihoz viszonyítva. Inkább a nyugtalanság, az elégedetlenség, a stressz, az örök rohanás, az állandó szorongás, kritika jellemzi őket, amelyek egyben a gyakori megbetegedéseink okai is. Településünkön gyakoriak a szív- és érrendszeri betegségek (vérnyomás, érszűkület), a az anyagcserebetegségek (cukorbetegség, guta), ízületi betegségek (reuma, ízületi kopás), daganatok, hormonzavar (súlytöbblet, pajzsmirigy-elégtelenség), pszichiátriai megbetegedés (depresszió).

– Hogyan előzhető meg a betegségek? Rengeteg elcsépelet tanácsot hallunk, olvasunk nap mint nap. Ön szerint melyek a legfontosabb dolgok, amelyekre figyelni kell?

– A betegségek megelőzését a testi-lelki egyensúly megtartása jelenti. Nagyon fontos az Istenbe vetett hit és hála, Isten és embertársaink szolgálata alázattal, valamint

az összhang a természettel. Szintén fontosnak tartom egy bioalapú étrend összeállítását, a rendszeres mozgást, a napi 7-8 óra pihenést, lazítást, de nagyon fontos a célok megfogalmazása. A céltalanság a halálhoz vezet.

– Voltak-e kirívó vagy emlékezetes esetek a szakmája során?

– A legfájdalmasabb élményem az volt, amikor szüleimet, eléggé korán, elvesztettem. Egy másik elszomorító, fájdalmas része munkámnak a malformált gyerekek követése. A legkellemesebb élményeim, amikor kettes és hármas ikreket kellett felvállalni, rendezni, táplálni, fejlődésüket követni. Különben minden eset, amikor meggyógyul a beteg, az orvos számára sikerélmény.

– Ön szerint miért fontos az orvos-beteg kapcsolatában az anyanyelven való kommunikálás?

– Szerintem az ember az örömet, bánatát, fájdalmát igazán csak az

anyanyelvén tudja elmondani, természetesen egy azonos anyanyelvű orvosnak. Az orvosi rendelőben a

panaszok nem csak a testi fájdalomról szól. A fizikai test megbetegedését 90%-ban lelki tényezők (bánat, félelem, hosszan tartó stressz, sokkoló esemény) okozzák. Azonos anyanyelvű emberek azonosan „rezegnek”, egy hullámhosszon vannak.

– Általában csak panasszal fordulunk orvoshoz. Gyakran előfordul, hogy valaki azért jön vissza, hogy megköszönje segítségét?

– Igen, elég gyakori a köszönetnyilvánítás.

– Mi a véleménye a koronavírusról? A közeljövőben van esély arra, hogy eltűnik a járvány?

– A szakirodalom azt tartja, hogy egy koronavírus okozta betegség-hullám hosszabb-rövidebb periódus után megszűnik, de sajnos a vírus mutációra képes. Újra megjelenhetnek a tünetek, ami egy újabb járványt jelent, más panaszokkal és más gyógyszerérzékenységgel. Ha megnézzük, a világtörténelemben egy világjárvány két évet szokott tartani. Sajnos a koronavírus elsősorban a legyengült szervezetben tesz kárt, a már szenvedő embernek okoz újabb problémákat.

– Hány bejelentett fertőzött beteg volt eddig Marossárpatakon?

– A beteglistámon 35 megbetegedett ember szerepelt, ehhez még hozzáadódnak a kollégánál betegek (sz.m.: a beszélgetés április közepén készült).

– Jelenleg a polgármesteri hivatal vendégházában fogadják a betegeket, de mindenképpen nagy

előrelépés, hogy rövidesen készen lesz a felújított, korszerűsített orvosi rendelő...

– Igen, jelenleg a vendégházban dolgozunk, de izgatottan várjuk a megújult orvosi rendelő átadását. Hálával és köszönettel tartozunk Kozma Barna polgármesternek és Sárkány Endre alpolgármesternek, s egyben a polgármesteri hivatal teljes személyzetének azért, hogy ennyire szívükön viselik a lakosság egészségügyi ellátásának gondját, és biztosítják a megfelelő körülményeket a modern orvosi ellátáshoz. Isten segítségét kérem munkájukhoz és családi életükhöz!

– Kérem, beszéljen egy kicsit a családjáról.

– 1983 óta vagyok férjnél. A férjem építésmérnök, szerető, gondoskodó társ és apa. Két gyerekünk van, Noémi Melitta lányom műépítész és egyetemi adjunktus, Erwin fiam egyetemista Kolozsváron, informatikai és automatizálási mérnöki szakon. Igyekvő gyerekek, büszke vagyok rájuk.

– Mivel tölti legszívesebben a szabadidejét?

– Szabadidőmben szívesen vagyok a természetben, a kis zöldsges kertünkben. Aktívan részt veszek az egyházi életben, ahol az egyházi kórusban énekelek. Szívesen eljárak olyan továbbképzőkre, előadásokra, ahol az élet értelmét, céljait boncolgatják.

– Köszönöm a beszélgetést, jó egészséget, további szakmai sikereket kívánok.

Eurobarométer:

Játsszon az unió nagyobb szerepet a válságkezelésben

Az EP az Európa jövőjéről szóló konferencia elindítása előtt két nappal közzétette az unió kilátásairól szóló Eurobarométer-kutatás eredményeit.

Mózes Edith

A felmérés első eredményeit március 9-én hozták nyilvánosságra. A teljes felmérés legfontosabb eredményei:

• Tíz európaiból nyolc szerint az Európa jövőjéről rendezett konferenciának elsősorban azt kellene megvizsgálnia, hogy hogyan kezelhetné jobban az unió a koronavírus-járványhoz hasonló válságokat. A válaszadók több mint harmada (38 százalékuk) határozottan egyetért ezzel.

• Az európaiak kétharmada (66 százalékuk) úgy véli, hogy az EU szerepe meghatározó a fiatalok jövője szempontjából. Hasonló arányban (65 százalék) tekintik az uniót biztos pontnak egy zavaros világban.

• A válaszadók több mint kétharmada támogatja, hogy az Európai Bizottság elnökét a választásokon induló vezető jelöltek közül válasszák ki. Az eljárást szinte negyedük (22 százalék) nem támogatja.

• Kétszer annyian vannak azok az európaiak (42 százalék), akik szerint jó ötlet, hogy transznacionális listákra szavaz-

hassunk az európai választásokon, mint ahányan (19 százalék) elutasítják ezt.

Leginkább helyi eseményeken vennének részt

Tízből nyolc európai (81 százalék) egyetért azzal, hogy a konferenciának főképp azzal kellene foglalkoznia, hogy hogyan birkózzhatna meg az unió jobban a koronavírus-járványhoz hasonló válságokkal. Ezen válaszadók több mint harmada (38 százalék) határozottan egyetért az állítással. A konferencia iránt érdeklődők leginkább helyi eseményeken, például vitákon és gyűléseken vennének szívesen részt (44 százalék). A konferencián zajló ötletelést leginkább kérdőív kitöltésével (34 százalék), európai és nemzeti politikusoknak bemutatott javaslatok formájában (31 százalék) és online vitafórumokon való részvétel keretében (30 százalék) találják praktikusnak.

A fiatalokat külön meg kell szólítani

Tízből több mint nyolcan (83 százalék) egyetértenek, ebből négyen (40 százalék) pedig határozottan egyetértenek azzal, hogy a konferenciának a fiatalokat külön meg kellene szólítania. Az európaiak kétharmada szerint az EU szerepe meghatározó az európai fiatalság jövőjének szempontjából. Hasonló arányban (65 százalék) tekintik az uniót biztos pont-

nak egy zavaros világban, azonban ez az érték 11 százalékkal alacsonyabb a 2018-ban mértnél.

Az Európai Bizottság elnökét a választásokon induló vezető jelöltek közül válasszák ki

A felmérés az európai választásokkal és a Bizottság elnökének megválasztásával is foglalkozott. Kétszer annyian (42 százalék) vélik úgy, hogy jó ötlet, ha transznacionális listákra szavazhatunk, mint ahányan (19 százalék) elutasítják ezt a lehetőséget. Az európaiak 36 százaléka közömbösen áll a kérdéshez. A válaszadók több mint kétharmada támogatja, hogy az Európai Bizottság elnökét a választásokon induló vezető jelöltek közül válasszák ki, mert ez átláthatóbb és demokratikusabb. A válaszadók szinte negyede (22 százalék) nem támogatja ezt az eljárást.

Az 500. számú, Európa jövőjéről szóló tematikus Eurobarométer-felmérést az Európai Parlament és az Európai Bizottság megbízásából 27 tagállamban 2020. október 22. és november 20. között készítették el. A felmérést személyesen végezték el, és a járvány miatt online interjúkkal egészítették ki. Összesen mintegy 27.034 interjúra került sor.

(Forrás: az Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája)

Szünetel a vízszolgáltatás

Az AQUASERV RT. felhívja a fogyasztók figyelmét, hogy a víztartályok mosása miatt május 11-én 19–24 óra között (hozzávetőleges időpont) Mezőcsávás köz-
ségben szünetel az ivóvíz-szolgáltatás.

Felhívjuk a kedves fogyasztók figyelmét, hogy a szolgáltatás újraindításakor a csövekből kimosódó lerakódás miatt a vízcsapból rövid ideig zavaros víz folyhat. Azt tanácsoljuk, hogy a vizet kitisztulásáig csak háztartási célokra használják. Elnézésüket kérjük az okozott kellemetlenségért.

Köszönjük megértésüket.

AQUASERV RT., Marosvásárhely

Szünetel a vízszolgáltatás

Az AQUASERV RT. felhívja a fogyasztók figyelmét, hogy karbantartási munkálatok miatt május 11-én 8–16 óra között (hozzávetőleges időpont) szünetel az ivóvíz-szolgáltatás:

• Marosvásárhelyen, a Szabadság utca 115–163. és 120–128. szám között, a Băneasa u. 8. szám alatt, a Căminului, a Körös, a Kukorica utcában, a Felszabadulás utca 30–68. és 45–67. szám alatt, továbbá a Prut, Vasile Lupu, Vlădeasa, Măcinului, Meggyesfalvi utcában és a Termés utca 6–24. és 23–27. szám alatt.

Felhívjuk a kedves fogyasztók figyelmét, hogy a szolgáltatás újraindításakor a csövekből kimosódó lerakódás miatt a vízcsapból rövid ideig zavaros víz folyhat. Azt tanácsoljuk, hogy a vizet kitisztulásáig csak háztartási célokra használják. Elnézésüket kérjük az okozott kellemetlenségért.

Köszönjük megértésüket.

AQUASERV RT., Marosvásárhely

ALTER-TAN TERV
VASÁRNAP 15:30

LAM, hiteles megoldások!

tel.: 0265-220-099
www.lammikrohitel.ro

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

r . a . d . i . o

Marosvásárhely 88,1% Szovata 102,1%

Reghin 94,7% Sibiu 104,3%

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autósosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Rovar- és rágcsálóirtás – Fertőtlenítés – Növényvédelmi kezelések

CORAL IMPEX S.R.L.
ISO 9001
ISO 14001
OHSAS 18001

Az ÖNÖK
kényelméért
és egészségéért!

A Coral Impex Kft. elérhetősége: Marosvásárhely, 1918. December 1. út
261. sz. 3. lakrész. Tel/fax: 0265/256-004;
e-mail: coralmures@coralimpex.ro; www.coralimpex.ro

Válságos időkben is
hűséges társ

NÉPÚJSÁG

Hiteles tájékoztatás,
közösségformáló vélemények.
Fizessen elő **online**
(a nepujasag.ro honlapon)!